

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

cum tetigit manū ei⁹ & extendens super eo miseratus est Iesus verò ipse
 41 חורדין ישוע אתרחם עלוהי ופשט אידה קרב לה
 ab eo abiit hora & in illa mundus esto ego volo & ait
 ואמר צבא אנא אתדנא : 42 ובה בשעתא אול מנה
 ei & dixit & eiecit eū ei & inhiūbit & mūdāt est lepra ei⁹
 גרבה ואתדנכי ; 43 וכאא בה ואפקר ; 44 ואמר לה
 sacerdotib⁹ teipsum ostende abi sed tu dicas homini ne vide
 חזי למא לאנש אמר אנרת אלא זל הוא נפשך לכהנא
 Moses praecepit sicut purgatione tua pro oblationem & offer
 וקרב קורבנא חלה תדכיך איכנא דפקד מושא
 multū praeicare cepit egressus esset eū antē ipse vt sit eis testimonio
 לסהרותהון ; 45 הו רין כד נפק שרי הוא מכרו סני
 manifestē Iesus esset potens vt non ita sermonem & diulgare
 ואטברא למלתא איכנא דלא נשכח הוא ישוע גלישא
 & veniētes deserto in loco erat foris sed in ciuitatem ingredi
 דנעול למדינתא אלא לכר הוא באתרא חורבא ואתון
 loco omni ex ad eum erāt
 הוו לותה מן כל דוכא :

Caput
קפלאון ב

ieiunij tertij in sabbatho vni⁹ ad oblationem

דקורבא דחר בשכא דנרצומא
 q̄ in domo audissent & cum ad diēs Capharnaum Iesus rurū & ingren⁹ est
 ועל טוב ישוע לכפרנהום ליומתא וכר שמעו דכביא
 eos capere possēt vt non ita multū congregati sunt essēt
 הו ; 2 אתכנשו סניאא איכנא דלא אשכח אחר אנון
 & venerūt sermonem cum eis erat & loquens portam ante non etiam
 אף לא קדם תרעא וממלל הוא עמהון מלתא ; 3 ואתו
 quatuor inter portaretur cum paralyticum ei & obtulerūt ad eū
 לותה ואיתיו לה משרינא כד שקיל בית ארבעא ;
 ipsi cōscenderūt turbā propter ad eum accedere potuerunt & quia nō
 4 ודלא אשכחו למתקרבו לותה מטל כנשא סלקו להון
 Iesus erat in quo exiēs loci tabulatum & abstulerūt in teclum
 לאנרנא וארימו תטלילנא דאתר דאיתוהו הוא ישוע
 paralyticus in eo erat in quo iacēs grabbatū & demiser.
 ושבוה לערסא דרמא הוא כה משרינא :

41 Iesus autem miseratus eius, extendit manum suam: & tangens eum, ait illi, Volo, Mundare.
 42 Et cum dixisset, statim discessit ab eo lepra, & mundatus est.
 43 Et comminatus est ei, statimque eiecit illum: & dicit ei.
 44 Vide nemini dixeris: sed vade, ostende te principi sacerdotum, & offer pro commundatione tua quae praecepit Moyses, in testimonium illis.
 45 Et egressus cepit predicare & diffamare sermonē: ita vt iam non posset manifestē introire in ciuitatem, sed foris in desertis locis esset, & conueniebant ad eum ydique.

CAP. II.

1 ET iterum iutrauit Capharnaum post dies octo, & auditum est quod in domo esset.
 2 Et conuenerunt multi, ita vt non caperet neque ad ianuam: & loquebatur eis verbum.
 3 Et venerunt ad eum ferētes paralyticum, qui à quatuor portabatur.
 4 Et cum non possent offerre eum illi prae turba, nudauerunt tectum vbi erat: & patefacientes submiserunt grabbatum in quo paralyticus iacebat.

41 ὁ δὲ ἰησοῦς συμπάσας αὐτοὺς, ἐκτίνας τὴν χεῖρα, ἤψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, θέλω, καθάρσει σου. 42 ἔπειτα αὐτοῦ, θύλων ἀπέλθον ἀπ' αὐτοῦ ἢ λέξαι, καὶ ἔκαθαρείσθη. 43 καὶ ἐμβρυμυσίμωρος αὐτοῦ, θύλων ἔξῃ αὐτοῦ. 44 καὶ λέγει αὐτῷ, ὅρα μηδὲν ἐπὶ τῆς ὁμιλίας ὑπαγε, σοὶ αὐτοῦ δὲ ξίνοι τοῖς ἰσραήλ, καὶ πρὸς ὅσους περὶ τὴν καθάρσει σου ὅτι ἂν πρὸς ὅσους ἰσραήλ, εἰς μὲν τὸ εἶπαι αὐτοῦ. 45 ὁ δὲ ἐξελθὼν ἠρξάτο κηρύσσει πολλὰ, καὶ ἔξαφημίσει τὸν λαόν, ὡς πρὸς μακάριον αὐτὸν διωάσθαι φαρμάκον εἰς πολλοὺς ἰσραήλ, καὶ ὅσους ἐξῃ αὐτοῦ ἐν ἰσραήλ καὶ ἐν ἔθνεσιν πάντων τῶν ἰσραήλ, καὶ ἠρξάτο πρὸς αὐτοῦ πάντα ῥῥῶν. Καρ. β.
 1 Καὶ πάλιν εἰς Κεφαλαίον δι' ἡμερῶν καὶ κεύσθη ὅτι εἰς ὄραν ἔβη. 2 καὶ θύλων συνήχθησαν πολλοί, ὡς πρὸς μακάριον μὲν δὲ τὰ πρὸς τὴν δύρα, καὶ ἔξαλξαι αὐτοῦ τὸν λαόν. 3 καὶ ῥῥῶνται πρὸς αὐτοῦ, ὡς πρὸς μακάριον ἀρρῶνται λαόν τιστῶν. 4 καὶ μὴ δυναμένοι πρὸς ἰσραήλ αὐτοῦ ἔξαλξαι τὸν λαόν, ἀπέκαλυψαν τὸν ἰσραήλ, καὶ ἐξέρχονται τὸν μακάριον, ἔρ ὅτι πρὸς λαόν καὶ κατὰ τὸν.

5 Cūm autem vidisset Iesus fidem illorum, ait paralytico, Fili, dimittuntur tibi peccata tua.
 6 Erant autem illie quidam de Scribis sedentes: & cogitantes in cordibus suis.
 7 Quid hic sic loquitur? blasphemat. Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus.
 8 Quo statim cognito, Iesus Spiritu suo, quia sic cogitarent intra se, dicit illis, Quid ista cogitatis in cordibus vestris?
 9 Quid est facilius, dicere paralytico, Dimittuntur tibi peccata tua, an dicere, Surge, tolle grabbatum tuum, & ambula?
 10 Ut autem sciat is quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata (ait paralytico:)
 11 Tibi dico surge, tolle grabbatum tuum, & vade in domum tuam.
 12 Et statim surrexit ille: & sublato grabbato abiit inde coram omnibus, ita ut mirarentur omnes, & honorificarent Deum, dicentes, Quia nunquam sic vidimus.
 13 Et egressus est rursus ad mare: omnisque turba veniebat ad eum, & docebat eos.
 14 Et cūm prateriret, vidit Leui Alphæi sedentem ad telonium: & ait illi, Sequere me. Et surgens securus est eam.

fili mi paralytico illi dixit fidem eorum Iesus autem vidisset cum
 יְהוֹשֻׁעַ דִּין יִשׁוּעַ הַיְמוֹנְתָּהוֹן אָמַר לְהוּ מְשִׁרְיָא כְּרִי
 scribis de illie autem erant exsistentes peccata tua tibi remittuntur
 שְׂבוּקִין לְךָ חֲטָאֵיךְ : אֵיךְ הוּ דִּין תַּמְן מִן סְפִרְיָא
 iste quid in corde suo erant & cogitantes qui sedebat & pharisæus
 וּפְרִישֵׁי דִיתְבִּין וּמְתַרְעִין הוּוּ בְּלִכְתּוֹן : דִּמְנָא הֵנָּה
 vnus nisi peccata remittere potest quis blasphemiam loquitur
 כִּמְלַל גּוֹדֵפָא מִנוּ מְשַׁכַּח לְמַשְׁבַּק חֲטָאֵא אַלְּא אֵן חַד
 apud se cogitabant q̄ ista in spiritu suo cognouit autē Iesus Deus
 אֵלְהָא : יִשׁוּא דִּין יָדַע בְּרוּחָהּ דְּהַלִּין מְתַרְעִין בְּנַפְשָׁהוֹן
 vtrum in corde vestro ista estis cogitantes quid eis & dixit
 וְאָמַר לְחֹן מְנָא מְתַרְעִין אַנְתּוֹן הַלִּין בְּלִכְכוֹן : אֵיךְ אֵיךְ
 an peccata tua tibi remittuntur paralytico dicere facilius est
 פְּשׁוּקֵיָא לְמֵאֲמַר לְמְשִׁרְיָא דְשְׂבוּקִין לְךָ חֲטָאֵיךְ אֵו
 autem vt sciat is & ambula grabbatū tuū tolle surge dicere
 לְמֵאֲמַר דְּקוֹם שְׂקוּל עֶרְסְךָ וְהֵלֶךְ : דְּתַרְעִין דִּין
 dixit peccata remittere in terra hominis filius est quia potens
 דְּשֵׁלִיט הוּ בְּרַה דְּאִנְשָׁא בְּאַרְעָא לְמַשְׁבַּק חֲטָאֵא אָמַר
 in domū tuā & abi grabbatū tuū tolle surge ego dico tibi paralytico
 לְמְשִׁרְיָא : לְךָ אָמַר אָנָּא קוֹם שְׂקוּל עֶרְסְךָ וְוֹל לְבִיתְךָ :
 ita omniū in cōspectu & exiit grabbatū suū & tulit hora eadē & surrexit
 וְקָם בְּרַ שְׂעִחָה וְשְׂקֵל עֶרְסָה וְנִפְקַ לְעֵין כְּלָהוֹן אִיכְנָא
 quia non dicerent cūm Deum & glorificarent omnes vt mirarentur
 דְּנִתְרַמְרוּן כְּלָהוֹן וְנִשְׁבַּחוּן לְאַלְהָא כִּר אֲמַרִּין דְּלֵא
 sic vidimus v̄quam
 מִמְתּוֹם חֲזִין הִכְנָא :
 resurrectionem post tertie in sabbathi vnus in matutinis
 דְּצַפְרָא בְּחַד בְּשַׁבָּא דְּג דְּבַתְרָא קִימְתָּא
 & docens ad eum erant venientes turbz & omnes mare ad rursum & exiit
 וְנִפְקַ תּוֹב לּוֹת יִמָּא וְכִלָּה בְּנִשְׂא אַתּוֹן הוּוּ לּוֹתָהּ וּמְלֵי
 g sedebat Alphæi filiū Leui vidit prateriret & cū eos erat
 חֲזָא לְהוּ : וְכַד עֲבַר חֲזָא לְלֵוִי בְּרַ חֲלָפִי דִּיתְב
 post eum abiit & surgēs post me veni illi & sic vedigalis in domo
 בֵּית מַכְסָּא וְאָמַר לְהָ תָא בְּתֵרִי קוֹם אֹוֹל בְּתַרְהָ :

5 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πλὴν πίστεν αὐτῶν, λέγει τῷ ἀποβλητῷ καὶ τῶν ἄλλων, ἂν αἱ ἀμάρτια ὑμῶν. 6 ὥστε ἂν
 ζῆτες ἢ ἡ γράμματίων ἐκεί καὶ ἡ ἐξουσία, & ἡ βλαση (ὁ δὲ ἰδοὺ ὅτι τῶν καρδίαις αὐτῶν, 7 ἡ εἶπα ὑμῶν καὶ εἰ βλα-
 σφημίαι, εἰς δὲ δὴ αὐτῶν ἀφίεται ἀμάρτιας, εἰ μὴ εἶς ὁ θεός. 8 & ὁ θεός ὁ θεὸς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ,
 ὅτι ὅτι ἡ βλαση ἰσχυροῦνται ἐν αὐτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς, λέγει ταῦτα ἡ βλαση ἰσχυροῦνται ἐν αὐτοῖς καὶ ὁ θεός ἡ βλαση;
 πῶς ἔπειτα τῷ ἀποβλητῷ καὶ τῶν ἄλλων, ἂν αἱ ἀμάρτια ὑμῶν ἐπιπέτω, ἔρχεται, & ἔρχεται ὑμῶν τὸν κράββατον, & ἀποβλη-
 τῶν. 10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ θεός ἐστι ὁ θεός πῶς ἀφίεται ὑμῶν τῶν ἀμάρτιας, λέγει τῷ ἀποβλητῷ καὶ
 τῶν ἄλλων, ἔρχεται, & ἔρχεται τὸν κράββατον ὑμῶν, & ὕπαγε εἰς τὴν οἰκίαν σου. 12 & ὁ θεός ἡ βλαση &
 ἔρχεται τὸν κράββατον, ὁ δὲ ἰδοὺ ὅτι αὐτῶν πῶς ἡ βλαση ἰσχυροῦνται, & ὁ θεός ἡ βλαση, ὁ δὲ ἰδοὺ ὅτι
 πῶς εἰδῆτε. 13 & ἡ βλαση ἡ βλαση πῶς ἡ βλαση, & πῶς ὁ θεός ἡ βλαση ἡ βλαση αὐτοῦ, & ἡ βλαση ἡ βλαση
 πῶς. 14 & ἡ βλαση ἡ βλαση ἡ βλαση, καὶ ἡ βλαση ἡ βλαση τῷ πνεύματι & λέγει αὐτοῦ, ἀκαθάρτου &
 ἡ βλαση ἡ βλαση ἡ βλαση.

accēbētes & peccatores publicani multi in domo illi⁹ accēber. vt est & factū est
 15 והוא רכד סמיך בביתה סניאא מכסא והמיא סמיכי
 multi enim erant existentes discipulis suis & cum Iesu cum erant
 הו עס ישוע ועס תלמידוהי איתיהו הו גיר סניאא
 ga māducaret viderēt eū cū & Pharisei & scribæ post eū & venerāt
 ואתו בתרדו : 16 וספרא ופרישא כד הואוהי דלעס
 publicanis cū qd ille discipulis eius dixerūt peccatorib⁹ & cū publicanis eū
 עם מכסא ועס המיא אמרו לתלמידוהי מנו עם מכסא
 non eis dixit Iesus autē audīisset eū & bibit māduca & peccat.
 והמיא לעס ושחא : 17 כד שמע דין ישוע אמר להוהו לא
 non affecti sunt q male malē sed medico super sani indigent
 סניקיין חלימא על אסיא אלא אילין דביש ביש עבידין לא
 discipuli peccatores sed iustos vt vocarem veni
 אתו דאקרא לודיקא אלא לחטיא : 18 תלמידוהי
 quare ei & dicunt & venter erāt ieiunātes & phariseorum Ioannis autē
 דין דיוחנן ודפרישא צימין הו ואתו ואמרין לה למנא
 non qui tibi & discipuli tui ieiunant & Phariseorum Ioānis discipuli
 תלמידוהי דיוחנן ודפרישא צימין ותלמידין דילך למנא
 thalami filij possunt nunquid Iesus illis sic ieiunant
 צימין : 19 אמר להו ישוע למנא משכחין בנוהי דגנונא
 autem venient non ieiunare est cum eis sponsus dum
 כמא דחתנא עמחון הו דנצומן למנא : 20 נאתון דין
 in illo ieiunabunt tunc ab eis sponsus auferetur cū dies
 וזמתנא דמא דאשתקל חתנא מנהון הודין נצומן בהו
 in & affuit nouum panniculum immittit homo non die
 וזמתנא : 11 לא אנש רמא אורקעתא חדתא וחאט על
 veteri à recens illud supplemētum auferat ne veteri vestimento
 מאנא בליא דליא נסכנא מליתא הי חדתא מן בליא
 nouum vinum immittit homo & non maior scissura & fit
 והוא סדקא יתרא : 22 ולא אנש רמא חמרא חדתא
 & vinum pereant & vres vres dirumpat vinum ne veteres in vtres
 בוקא בליא דלא חמרא מערא לוקא וקא אברן וחמרא
 recentes in vtres nouum vinum iniiciunt sed effundatur
 מתאשר אלא רמין חמרא חדתא בוקא חדתא :

15 Et factum est, cum accēberet in domo illius, multi publicani & peccatores simul discēbebant cum Iesu, & discipulis eius. Erant enim multi qui sequebātur eum.
 16 Et Scribæ & Pharisei videntes quia manducaret cum publicanis & peccatoribus, dixerunt discipulis eius: Quare eam publicanis & peccatoribus manducat & bibit magister vester?
 17 Hoc audio, Iesus ait illis, Non necesse habent sani medico: sed qui male habēt: non enim veni vocare iustos, sed peccatores.
 18 Et erant discipuli Ioannis & Phariseorum ieiunantes: & veniunt & dicunt illi, Quare discipuli Ioannis & Phariseorum ieiunant, tui autē discipuli non ieiunāt?
 19 Et ait illis Iesus, Nunquid possunt filij nuptiarū, quandiu sponsus cum illis est, ieiunare? Quanto tempore habent secum sponsum, non possunt ieiunare.
 20 Venient autem dies cū auferetur ab eis Sponsus, & tūc ieiunabāt in illis diebus.
 21 Nemo assumētū pāni rudis alluit vestimētū veteri: alioquī aufert supplemētū nouū à veteri, & maior scissura fit.
 22 Et nemo mittit vinū nouum in vtres veteres: alioquin dirumpet vinum vtres, & vinum effundetur, & vtres peribunt, sed vinū nouū in vtres nouos mitti debet.

15 Et factum est, cum accēberet in domo illius, multi publicani & peccatores simul discēbebant cum Iesu, & discipulis eius. Erant enim multi qui sequebātur eum.
 16 Et Scribæ & Pharisei videntes quia manducaret cum publicanis & peccatoribus, dixerunt discipulis eius: Quare eam publicanis & peccatoribus manducat & bibit magister vester?
 17 Hoc audio, Iesus ait illis, Non necesse habent sani medico: sed qui male habēt: non enim veni vocare iustos, sed peccatores.
 18 Et erant discipuli Ioannis & Phariseorum ieiunantes: & veniunt & dicunt illi, Quare discipuli Ioannis & Phariseorum ieiunant, tui autē discipuli non ieiunāt?
 19 Et ait illis Iesus, Nunquid possunt filij nuptiarū, quandiu sponsus cum illis est, ieiunare? Quanto tempore habent secum sponsum, non possunt ieiunare.
 20 Venient autem dies cū auferetur ab eis Sponsus, & tūc ieiunabāt in illis diebus.
 21 Nemo assumētū pāni rudis alluit vestimētū veteri: alioquī aufert supplemētū nouū à veteri, & maior scissura fit.
 22 Et nemo mittit vinū nouum in vtres veteres: alioquin dirumpet vinum vtres, & vinum effundetur, & vtres peribunt, sed vinū nouū in vtres nouos mitti debet.

23 Et factum est iterum eum Dominus sabbathis ambularet per sata, & discipuli eius ceperunt progredi & vellere spicas.

24 Pharisei autem dicebant ei, Ecce, quid faciunt discipuli tui sabbatis quod non licet?

25 Et ait illis, Nunquam legitis quid fecerit David, quando necessitate habuit, & esurivit ipse, & qui cum eo erant?

26 Quomodo introiit in domum Dei sub Abiathar principe sacerdotum, & panes propositionis manducauit, quos non licebat manducare, nisi solis sacerdotibus, & dedit eis & qui cum eo erant.

27 Et dicebat eis, Sabbathum propter hominem factum est: & non homo propter sabbatum.

28 Itaque dominus est filius hominis etiam sabbathi.

C A P. I I I.

1 Et introiit iterum in synagogam: & erat ibi homo habens manum aridam. 2 Et obseruabant eum, si sabbathis curaret, ut accusarent illum.

3 Et ait homini habenti manum aridam, Surge in medium.

4 Et dicit eis, Licet sabbathis benefacere, an male: aniam saluam facere, an perdere? At illi tacebant.

ieiunij quarta hebdomade

דשבתא דארבע דיומא

discipuli eius sata inter in sabbatho Iesus iret ut eum & factum est

והוא דכר אול ישוע בשבתא בירת זרעא תלמודוהו 23
quid vnde pharisei ei & dicunt spicas & vellebat erant euntes
מהלכין הוו ומלנין שבלא: 24 ואמרין לה פרישא היו מנא

non Iesus eis dixit licet quod non id in sabbatho faciunt
עבדין בשבתא מוס דלא שליט: 25 אמר להון ישוע לא
& q cum eo ipse & esuriret egret cum David fecerit quid legitis vnquam
ממות קריתון מנא עבד דוידכר אסתנק וכפן הו ורעמהו

& panem sacerdos sum Abiathar cum Dei in domum ingressus quomodo
איכנא על לביתה דאלהא כר אביתר רב כהנא ולתנא
sacerdotibus nisi comedere licet que non ipse comederit Dni mensa
דפתורה דמריא אבל הו דלא שליט למאכל אלא אן לכהנא

ppter qd sabbatum eis & dixit erant q cum eo iis etia & dedit
ויהב אר אילין רעמה הוו: 27 ואמר להון דשבתא מטל
Domini sabbatum pppter hominis filii est & non creatum est hois filium
בר נשא אתכרית ולא הוא ברנשא מטל שבתא: 28 מרה

hominis filius sabbathi vel etiam ergo est
הו הכיל ואר דשבתא כרה דאנשא:

caput

קפלאון ג

vir illic erat & exiit in synagogam Iesus iterum & ingressus
ועל טוב ישוע לכנושתא ואירת הוא תמן גברא 1
cum sanaret vnu eum erant & obseruantes manus eius cui erat arida vna

הו דיבישא אידרא: 2 ונטרין הו לה דאן מאכא לה
cui arida erat viro illi & ait accusarent illum in sabbatho
בשבתא נקטרגוניה: 3 ואמר להו לגברא דיבישא

licet illis etiam autem dixit in medium surge manus eius
אידרא קום כמצעתא: 4 אמר דין אר להון שליט

perdere an seruare animam male vel bene facere in sabbatho
בשבתא למעבר דטב או דביש נפשא למחיו או למובדו
erant tacentes vero ipsi
הגון דין שתיקין הוו:

23 και εγγισθη αυτον οι υιοι των γραμματων και ηρξαντο αυτον οδου ποιησαι
24 και οι φαρισαιοι ηρξαντο αυτον οδου ποιησαι οι υιοι των γραμματων, ο ιουδαιος
25 και αυτος ηγγισθη αυτοις, οδου ποτι αυτον οδου ποιησαι, οδου ποιησαι, οδου ποιησαι
26 πως εισηλθει εις τον οικον του θεου οτι Αβιαθαρ του αρχιερωσ και τας αρτους της προσευχης εδωκε
27 και ηγγισθη αυτοις, το Αβιαθαρ εδωκε τας αρτους της προσευχης ο υιος του Αβιαθαρ
28 ας τε κλειεις ο υιος του Αβιαθαρ

Κε. γ.
1 Και εισηλθη παλι εις την συναγωγην, και λευ και ηδωκε αυτον οδου ποιησαι, οδου ποιησαι, οδου ποιησαι
2 και παρετηρησαν αυτον οι υιοι των γραμματων, οδου ποιησαι, οδου ποιησαι, οδου ποιησαι
3 και λευ και ηδωκε αυτον οδου ποιησαι, οδου ποιησαι, οδου ποιησαι
4 και λευ και ηδωκε αυτον οδου ποιησαι, οδου ποιησαι, οδου ποιησαι

